

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

z dnia 29 listopada 1955 r.

w sprawie przekazania uprawnień do ustalania norm ubytków naturalnych oraz trybu opracowania, stosowania i kontroli tych norm.

Na podstawie art. 3 ust. 2 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzania (Dz. U. Nr 44, poz. 301) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1949 r. Nr 26, poz. 190, z 1950 r. Nr 22, poz. 188 i z 1951 r. Nr 25, poz. 185) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przekazuje się ministrom wymienionym w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia uprawnienia do ustalania norm ubytków naturalnych artykułów (materiałów i towarów) w zakresie przewidzianym w tym załączniku.

2. W razie wątpliwości, który minister jest właściwy do ustalenia normy, spory rozstrzyga Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

3. Ustalanie norm ubytków naturalnych powstających w czasie przechowywania w magazynach oraz wydawania z magazynów powinno być dokonywane przy ścisłej współpracy z głównymi odbiorcami danego artykułu, a ustalanie norm ubytków naturalnych powstających w czasie transportu — z głównymi producentami i odbiorcami.

4. Normy ubytków naturalnych powinny być opracowane w pierwszej kolejności dla artykułów mających ważne znaczenie dla gospodarki narodowej ze względu na ich ilość podlegającą obrotowi, wartość oraz wysokość strat powstających na skutek ubytków naturalnych.

§ 2. 1. Ministrowie wymienieni w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia będą przysyłać Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego wykazy artykułów, dla których przewidują opracowanie norm ubytków naturalnych w danym roku kalendarzowym.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, powinny być przysyłane corocznie do dnia 1 listopada roku poprzedzającego rok, w którym przewiduje się opracowanie norm.

§ 3. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Go-

spodarczego ustali, które normy ubytków naturalnych artykułów objętych wykazem powinny być z nim uzgodnione przed ich wydaniem.

§ 4. 1. Normy ubytków naturalnych — z wyjątkiem norm ubytków ustalanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego — powinny być opracowywane, stosowane i kontrolowane według zasad podanych w instrukcji stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Instrukcja stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia ma charakter ramowy; na jej podstawie właściwi ministrowie wydadzą instrukcje szczegółowe uwzględniające warunki powstawania i rozliczania ubytków naturalnych w resortach.

3. Normy ubytków naturalnych podlegają opublikowaniu przez właściwego ministra(ów) w Monitorze Polskim.

§ 5. Do czasu ustalenia i ogłoszenia w Monitorze Polskim przez właściwych ministrów norm ubytków naturalnych na podstawie niniejszego zarządzenia stosowane będą normy ubytków naturalnych ustalone na podstawie przepisów obowiązujących przed jego wejściem w życie.

§ 6. Przepisy zarządzenia dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do prezesów centralnych urzędów.

§ 7. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 31 grudnia 1951 r. w sprawie określenia właściwości ministrów w zakresie opracowania wykazów dopuszczalnych ubytków naturalnych (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-3, poz. 42) oraz zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 1 października 1952 r. w sprawie trybu i sposobu opracowania norm ubytków naturalnych (Biuletyn PKPG nr 41, poz. 195).

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: *E. Szyr*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Kom. sji Planowania Gospodarczego z dnia 29 listopada 1955 r. (poz. 1630).

WŁAŚCIWOŚĆ DO USTALANIA NORM UBYTKÓW NATURALNYCH

A. Podczas przechowywania w magazynach, wydawania z magazynów.

Lp.	Minister	Artykuły
1	Górnictwa Węglowego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Górnictwa Węglowego.
2	Hutnictwa	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Hutnictwa, oraz złom metalowy.
3	Przemysłu Chemicznego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Chemicznego.
4	Przemysłu Lekkiego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Lekkiego, oraz wełna, bawełna i skóry surowe.
5	Przemysłu Drzewnego i Papierniczego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Drzewnego i Papierniczego.
6	Przemysłu Materiałów Budowlanych	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Materiałów Budowlanych.
7	Leśnictwa	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Leśnictwa, oraz runo leśne.
8	Przemysłu Rolnego i Spożywczego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Rolnego i Spożywczego.
9	Przemysłu Drobного i Rzemiosł	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosł.
10	Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Państwowych Gospodarstw Rolnych i Ministrem Skupu	Płody gospodarstw rolnych (produkty roślinne i artykuły hodowlane), z wyjątkiem artykułów wymienionych pod lp. 11 i 12, oraz artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Rolnictwa i Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych.
11	Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego, oraz mleko, mięso i tłuszcze.
12	Skupu	Przetwory zbożowe, zwierzęta rzeźne oraz zboża w obrocie.
13	Zdrowia	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Zdrowia.
14	Żeglugi	Ryby

Lp.	Minister	Artykuły
15	Ministrowie, którym podlegają główni odbiorcy artykułów importowanych w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego	Artykuły importowane.
16	Prezes Centralnego Urzędu Naftowego	Artykuły, których głównymi producentami są przedsiębiorstwa podległe Centralnemu Urzędowi Naftowemu.

B. Podczas przechowywania w sklepach, magazynach pomocniczych detalu i zakładach żywienia zbiorowego oraz wydawania z nich.

Lp.	Minister	Artykuły
17	Handlu Wewnętrznego	Wszystkie artykuły.

C. Podczas załadunku, przewozu, przeładunku i wyładunku (z wyjątkiem transportu kolejowego).

Lp.	Minister	Artykuły
18	Transportu Drogowego i Lotniczego	Wszystkie artykuły.

D. Podczas transportu morskiego, rzecznoego, przeładunku, załadunku i składowania w portach.

Lp.	Minister	Artykuły
19	Żeglugi	Wszystkie artykuły.

E. Normy ubytków naturalnych towarów, które z powodu swych właściwości tracą na wadze przy przewozie kolejami, ustala Minister Kolei za zgodą Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 97 dekretu z dnia 24 grudnia 1952 r. o przewozie przesyłek i osób kolejami (Dz. U. z 1953 r. Nr 4, poz. 7).

Załącznik nr 2 do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 29 listopada 1955 r. (poz. 1630).

INSTRUKCJA W SPRAWIE USTALANIA ORAZ TRYBU OPRACOWANIA, STOSOWANIA I KONTROLI NORM UBYTKÓW NATURALNYCH.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Ubytek naturalny jest to strata pewnej ilości artykułu spowodowana zmniejszeniem się jego początkowego ciężaru lub wymiaru na skutek przyczyn, których przy obecnym poziomie techniki całkowicie usunąć nie można.

2. Nie są ubytkami naturalnymi straty spowodowane niezadawalającymi warunkami przechowywania lub niewłaściwym obchodzeniem się z artykułami, np. zniszczenie, stłuczenie, złamanie, rozerwanie itp.

3. Ubytki naturalne wynikają z właściwości fizyko-chemicznych artykułu. W szczególności ubytki naturalne powstają na skutek rozkurzu, rozkruszu, ułatniania, wysychania, procesów biologicznych itp.

§ 2. W zależności od miejsca powstawania oraz czynności związanych z obrotem ubytki naturalne można podzielić na:

- 1) magazynowe, powstające podczas przechowywania i wydawania artykułów,
- 2) transportowe, powstające podczas załadunku, przewozu, przeładunku i wyładunku artykułów.

§ 3. Wyrażony procentowo lub w jednostce miary i zatwierdzony do stosowania przez właściwe władze ubytek naturalny określonego artykułu stanowi normę ubytku naturalnego.

§ 4. Wykazy, o których mowa w § 2 zarządzenia, powinny określać termin, w jakim normy zostaną ustalone, oraz wskazywać typy magazynów, rodzaje środków transportowych i inne elementy, od których zależy wysokość ubytku.

§ 5. 1. Projekty norm ubytków sporządza ministerstwa według wzorów: UN—1, UN—2 i UN—3 załączonych do niniejszej instrukcji (załączniki nr 1, 2 i 3). Tymi samymi wzorami należy posługiwać się w razie uzgadniania projektów norm z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

2. Projekty norm ubytków naturalnych w magazynach powinny być sporządzone według wzorów UN—1 i UN—3, a projekty norm ubytków w transporcie — według wzorów UN—2 i UN—3.

3. Do projektów należy dołączyć w jednym egzemplarzu:

- 1) dane statystyczne, wyniki badań itp.,
- 2) opis właściwości artykułu oraz wyjaśnienie przyczyn powstawania ubytków,
- 3) odpisy opinii głównych odbiorców, a gdy norma dotyczy ubytków w transporcie — również głównych producentów.

Ustalanie norm.

§ 6. Normy ubytków naturalnych ustala się w zasadzie osobno dla każdego z wymienionych w § 1 rodzajów ubytków powstających przy przechowywaniu artykułów w magazynie, wydawaniu z magazynu, załadunku, przewozie, przeładunku i wyładunku.

§ 7. Normę ubytku naturalnego ustala się przy uwzględnieniu przeciętnie dobrych warunków podczas przechowywania w magazynie, wydawania z magazynu, załadunku na śródek transportowy, przewozu, przeładunku i wyładunku.

§ 8. 1. W razie gdy stan techniczny pomieszczeń magazynowych, środków transportowych oraz sposób przechowywania odbiega od przeciętnie dobrych warunków, należy ustalić normy odpowiednio zróżnicowane.

2. Normy powinny być zróżnicowane w zależności od:

- czasu magazynowania,
- czasu trwania transportu,
- pory roku (wpływu warunków klimatycznych),

jeżeli okoliczności te mają znaczny wpływ na wysokość normy ubytku naturalnego.

3. Normy ubytku naturalnego podczas przechowywania należy zawsze ustalać na określonej jednostce czasu, np. jeden rok, 1/2 roku, kwartał, okres letni, okres zimowy itp., przy czym jako podstawową jednostkę czasu należy przyjąć rok kalendarzowy.

§ 9. Przy ustalaniu norm na okres letni i zimowy należy przyjąć, że:

- okres letni liczy się od 1 kwietnia do 31 października,
- okres zimowy liczy się od 1 listopada do 31 marca.

§ 10. 1. Normę ubytku naturalnego ustala się przy zastosowaniu jednej z następujących metod:

- 1) statystycznej, polegającej na tym, że gromadzi się dane statystyczne, dotyczące kształtowania się magazynowych niedoborów materiałowych i ubytków naturalnych, oraz na podstawie analizy powyższych danych wyprowadza się wnioski co do wysokości normy,
- 2) doświadczalnej, polegającej na tym, że gromadzi się dane z przeprowadzonych doświadczeń laboratoryjnych, z przeprowadzonych doświadczeń, prób i pomiarów w normalnych warunkach magazynowania, oraz na podstawie szczegółowej analizy powyższych danych wyprowadza się wnioski co do wysokości normy,

3) porównawczo-analitycznej, polegającej na tym, że wyprowadza się wnioski co do wysokości normy na podstawie sprawdzenia i porównania zarówno danych statystycznych, danych z przeprowadzenia prób i pomiarów w normalnych warunkach obrotu z danymi z przeprowadzonych badań laboratoryjnych oraz z danymi z literatury i z normami ubytków naturalnych artykułów o zbliżonych właściwościach.

2. Zaleca się opracowanie norm tam, gdzie to jest możliwe, metodą porównawczo-analityczną, gdyż norma opracowana przy zastosowaniu tej metody jest najdokładniejsza.

§ 11. Przy ustalaniu norm ubytków naturalnych nie bierze się pod uwagę ubytków naturalnych artykułów przyjmowanych i wydawanych brutto za netto we wszystkich fazach obrotu w tych samych opakowaniach (w niepodzielnych opakowaniach jednostkowych).

§ 12. Badania ubytku naturalnego potrzebne do ustalenia normy przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) przeprowadza się próby, pomiary i doświadczenia podczas normalnej pracy w magazynie lub podczas transportu, z tym że badana partia artykułu powinna być zabezpieczona przed powstawaniem innych strat nie spowodowanych ubytkami naturalnymi,
- 2) dokładnie rejestruje się początkową ilość artykułów podlegających badaniu, ilość artykułów wydanych z magazynu w poszczególnych dniach, różnicę między ilością przyjętą a wydaną z magazynu oraz dokonuje się ogólnego opisu warunków magazynowania (przechowywania, konserwacji), transportu,
- 3) ustala się wielkość ubytku naturalnego na podstawie analizy ubytków stwierdzonych w wyniku prób i doświadczeń przeprowadzonych na badanych partiach artykułu oraz porównuje się tę wielkość z wielkością ubytków, jakie powstały w wyniku faktycznego rocznego obrotu magazynowego lub w wyniku transportu,
- 4) w razie wydawania artykułu w ilościach mniejszych niż jednostka opakunkowa normę ubytku naturalnego przy wydawaniu należy ustalić na podstawie stwierdzenia różnicy między ciężarem lub ilością artykułu zawartego w danej jednostce opakunkowej a ciężarem lub ilością podzielonego artykułu,
- 5) z chwilą wydania artykułu z magazynu do produkcji dalsze ubytki uważa się za straty produkcyjne, które powinny być uwzględnione w normach zużycia.

§ 13. W pracach nad ustaleniem norm ubytków naturalnych należy korzystać z pomocy właściwych instytutów naukowo-badawczych.

Stosowanie norm.

§ 14. W każdym przypadku przekroczenia normy ubytku naturalnego należy przeprowadzać dochodzenie dla ustalenia przyczyny powstania tego przekroczenia. W razie gdy ubytek nie przekracza normy, dochodzeń się nie przeprowadza, chyba że zachodzą okoliczności świadczące o tym, że ubytek mógłby być mniejszy przy zachowaniu należytej staranności.

§ 15. 1. W celu stwierdzenia, czy ubytek naturalny podczas przechowywania mieści się w granicach normy, należy przede wszystkim ustalić średnią dzienną stanów magazynowych (przeciętny zapas artykułu) w okresie obrachunkowym, którą oblicza się według następującego wzoru: $Z = \text{średnia dzienna stanów magazynowych}$,

$Z_1, Z_2, Z_3, \dots, Z_{90}$ = przechowywana ilość artykułu w magazynie w poszczególnych dniach kwartału (stan dzienny), jeżeli kwartał jest okresem obrotowym; przez stan dzienny rozumieć należy ilość artykułu albo na początek albo na koniec każdego dnia w danym okresie obrotowym;

Y = okres obrotowy (90 dni);

$$Z = \frac{Z_1 + Z_2 + Z_3 + \dots + Z_{90}}{Y}$$

Dla stwierdzenia średniej stanów magazynowych (przeciętnego zapasu artykułu) w okresie obrotowym powinien być brany w zasadzie codzienny stan przechowywanego artykułu. Odchylenie od tej zasady może nastąpić w przypadkach, kiedy oparcie obliczenia średniego zapasu artykułu na określonym dniu dekady lub miesiąca gwarantuje tę samą dokładność obliczenia.

2. Przyjmując, że:

- średnia dzienna stanów magazynowych „Z” równa się 300 jednostkom miary,
- norma w stosunku rocznym „N” wynosi 0,2%,
- przy okresie obrotowym wynoszącym 90 dni

$$Y = \frac{90}{360}$$

Ubytek według normy „U” wynieść powinien:

$$U = Z \times N \times Y = 300 (Z) \times 0,2\% (N) \times \frac{90}{360} (Y)$$

$$= \frac{300 \times 0,2 \times 90}{100 \times 360} = 0,15 \text{ jednostki miary.}$$

3. W razie gdy norma ubytku naturalnego w przechowywaniu jest ustalona w różnych wysokościach dla poszczególnych okresów, np. dla okresu letniego wynosi 0,2%, a dla okresu zimowego wynosi 0,3%, przy czym okres obrotowy obejmuje 3 miesiące okresu letniego i 4 miesiące zimowego, ubytek naturalny według normy ustala się w sposób następujący:

Przyjmując, że:

- średnia dzienna stanów magazynowych okresu letniego „Z₁” równa się 200 jednostkom miary,
- średnia dzienna stanów magazynowych okresu zimowego „Z₂” równa się 220 jednostkom miary,
- norma dla okresu letniego (w stosunku do 7 miesięcy) „N₁” wynosi 0,2%,
- norma dla okresu zimowego (w stosunku do 5 miesięcy) „N₂” wynosi 0,3 %,

- okres obrotowy wynosi 7 miesięcy, składający się z:
- części okresu letniego wynoszącej 3 miesiące

$$\left(Y_1 = \frac{90}{210} \right)$$

- oraz z części okresu zimowego wynoszącej 4 miesiące

$$\left(Y_2 = \frac{120}{150} \right)$$

ubytek według normy „U” wynieść powinien:

$$U = Z_1 \times N_1 \times Y_1 + Z_2 \times N_2 \times Y_2$$

$$U = 200 (Z_1) \times 0,2\% (N_1) \times \frac{90}{210} (Y_1) + 220 (Z_2) \times 0,3\% (N_2) \times \frac{120}{150} (Y_2)$$

$$U = \frac{200 \times 0,2 \times 90}{100 \times 210} + \frac{220 \times 0,3 \times 120}{100 \times 150} = \frac{7344}{10500} =$$

0,7 jednostki miary.

4. W celu stwierdzenia wysokości ubytku naturalnego według normy podczas wydawania, załadowania, przeładunku i wyładunku należy ilość artykułu przemnożyć przez normę właściwą dla danej czynności.

Np. przyjmując, że:

- poddano 200 jednostek miary pewnego artykułu jednej z wymienionych wyżej czynności,
 - norma dla tej czynności dla tego artykułu wynosi 0,003%,
- ubytek według normy wynieść powinien:

$$U = 200 \times 0,003\% = \frac{200 \times 0,003}{100} = 0,006 \text{ jednostki miary.}$$

5. W celu ustalenia ubytku naturalnego według normy w przewozie należy, jeżeli norma została ustalona na jednostkę czasu, przeprowadzić obliczenie według przykładu podanego w ust. 2, a w innych przypadkach — według przykładu podanego w ust. 4.

Uwagi końcowe.

§ 17. Usprawnienie gospodarki materiałowej oraz stały postęp techniczny powoduje zmianę sposobów magazynowania, warunków przechowywania, transportu, polepszenie jakości opakowań i przez to wpływa na zmniejszenie ubytków naturalnych. W związku z tym należy normy ubytków naturalnych stale kontrolować. W razie stwierdzenia, że norma nie odpowiada danym warunkom, należy wprowadzić zmianę normy w trybie przewidzianym dla jej ustalenia.

Załączniki do instrukcji w sprawie ustalania oraz trybu opracowania, stosowania i kontroli norm ubytków naturalnych.

Załącznik nr 1.

W z o r UN-1.

(Jednostka opracowująca projekt na podstawie materiałów roboczych i wniosków z poszczególnych zakładów)

PROJEKT NORMY UBYTKU NATURALNEGO

A. Nazwa artykułu		B. Rodzaj magazynu			C. Opakowanie			
Lp.	Określenie projektu normy oraz danych liczbowych i innych źródeł	Ubytki w magazynie w procentach						U w a g i
		w y d a n i e			przechowywanie			
		lato	zima	niezależnie od pory roku	lato	zima	1 rok	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wyniki doświadczeń w warunkach magazynowych							
2	Wyniki badań laboratoryjnych							
3	Średnia danych statystycznych o niedoborach materiałowych							
4	Średnia danych statystycznych o ubytkach naturalnych							
5	Dane z literatury							
6	Dotychczas obowiązująca norma							
7	Projekt normy							

dnia

195 . . . r.

(podpis i pieczęć)

Objaśnienia do wzoru UN-1.

1. Wzór wypełniają jednostki opracowujące projekty norm i koordynujące prace zespołów roboczych w poszczególnych przedsiębiorstwach doświadczalnych (badawczych).
2. Wszystkie rubryki powinny być wypełnione w sposób nie budzący żadnych wątpliwości. Gdy zagadnienie danej rubryki nie występuje, należy rubrykę przekreślić kreską poziomą (—), brak danych oznaczać kropką (.).
3. Wysokość normy ubytku naturalnego związana jest ściśle z warunkami przechowywania uznanymi za przeciętne dla danej normy, wobec czego ważny jest prawidłowy opis rubryki „B” (rodzaj magazynu).
4. W rubryce „C” należy podać rodzaj opakowania, np worki papierowe, worki jutowe, cysterny, beczki, bębny, luzem itp.
5. Gdy projektuje się normę w stosunku do przeciętnego okresu przechowywania danego artykułu, należy w rubryce 8 zamiast wyrazów „1 rok” wskazać okres przeciętnego przechowywania, np. „32 godziny”, „2 tygodnie”, „2 miesiące” itp., a w uwagach (rubryka 9) zaznaczyć, że to jest przeciętny okres magazynowania.
6. Rubryki 3 i 4 oraz 6 i 7 powinny być skreślone w przypadku, gdy pora roku nie wpływa na wysokość ubytku: w tym przypadku wypełnione są rubryki 5 i 8, ewentualnie odwrotnie.

Załącznik nr 2.

W z ó r UN-2.

(jednostka opracowująca projekt na podstawie materiałów roboczych z poszczególnych zakładów)

PROJEKT NORMY UBYTKU NATURALNEGO

Nazwa artykułu			transport								Uwagi	
Lp.	Określenie projektu normy oraz danych liczbowych z innych źródeł	Rodzaj opakowania	Ubytki w procentach w transporcie									
			w czasie załadunku		w czasie przewozu		w czasie przeładunku		w czasie wyładunku			
			zima	lato	zima	lato	zima	lato	zima	lato		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Wyniki doświadczeń											
2	Wyniki badań											
3	Średnia danych statystycznych o niedoborach materiałowych											
4	Średnia danych statystycznych o ubytkach naturalnych											
5	Dane z literatury											
6	Dotychczas obowiązująca norma											
7	Projekt normy											

..... dnia 195... r.

(podpis i pieczęć)

Objaśnienia do wzoru UN-2.

1. Wzór służy do opracowania projektów norm ubytków w transporcie (Ministerstwo Żeglugi, Ministerstwo Kolei, Ministerstwo Transportu Drogowego i Lotniczego). Wzór wypełniają jednostki opracowujące projekty norm i koordynujące prace zespołów roboczych w poszczególnych przedsiębiorstwach doświadczalnych (badawczych).
2. Wszystkie rubryki powinny być wypełnione w sposób nie budzący żadnych wątpliwości. Gdy zagadnienie danej rubryki nie występuje, należy rubrykę przekreślić kreską poziomą (—), brak danych oznaczyć kropką (.).
3. Transport — wodny, samochodowy, inny — przy czym przez „inny” rozumieć należy transport kołowy, lotniczy itp.
4. Sposób wypełnienia rubryki 3 — patrz objaśnienia do wzoru UN-1.
5. W rubrykach od 4 do 11, gdy wysokość ubytku naturalnego jest niezależna od pory roku, należy skreślić wyrazy „zima”, „lato” i wstawić jedną cyfrę.

Załącznik nr 3.

Wzór UN—3

NORMA UBYTKÓW NATURALNYCH

(nazwa artykułu)

PODCZAS PRZECHOWYWANIA W MAGAZYNIE (W TRANSPORCIE)

Miejsce powstawania ubytku naturalnego	Opakowanie	Wysokość ubytku w ‰	Jednostka odniesienia
<i>Przykład wypełnienia wzoru.</i>			
1. Norma nie uwzględniająca pór roku.			
magazyn murowany, kryty, suchy	worki papierowe	0,2	przeciętny zapas magazynowanego artykułu w okresie rocznym
wydanie (materiału, towaru)	worki papierowe	0,001	každorazowe wydanie
2. Normy uwzględniające pory roku.			
składowisko na wolnym powietrzu	beczki drewniane	0,1	przeciętny zapas magazynowanego artykułu w okresie zimowym
składowisko na wolnym powietrzu	beczki drewniane	0,15	przeciętny zapas magazynowanego artykułu w okresie letnim
wydanie (materiału, towaru)	beczki drewniane	0,00010	okres zimowy
	beczki drewniane	0,00015	okres letni
3. Norma ustalona na przeciętny okres przechowywania (magazynowania).			
magazyn kryty, murowany, wilgotny i zimny	luzem	1,75	ilość przechowywanego artykułu przez 32 godziny